

استاندارد حسابرسی ۵۰۵
تایید خواهی برون سازمانی
(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

(لازم الاجرا برای حسابرسی صورتهای مالی که دوره مالی آن از اول فروردین ۱۳۸۳ و پس از آن شروع می شود)

فهرست

بند	
۱ - ۶	کلیات
۷ - ۱۱	ارتباط روشهای تایید خواهی برون سازمانی با برآوردهای حسابرس از خطرهای ذاتی و کنترل
۱۲ - ۱۶	ادعاهای مشمول تایید خواهی برون سازمانی
۱۷ - ۱۹	طراحی درخواست تاییدیه برون سازمانی
۲۰ - ۲۴	استفاده از تاییدیه های مثبت و منفی
۲۵ - ۲۷	درخواستهای مدیریت
۲۸ - ۲۹	ویژگیهای پاسخ دهندگان
۳۰ - ۳۵	فرایند تایید خواهی برون سازمانی
۳۶	ارزیابی نتایج فرایند تایید خواهی
۳۷	تایید خواهی برون سازمانی پیش از پایان سال مالی
۳۸	تاریخ اجرا

این استاندارد باید همراه با استاندارد حسابرسی ۲۰۰ "هدف و اصول کلی حسابرسی صورتهای مالی" مطالعه شود.

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

کلیات

۱. هدف این استاندارد، ارائه استانداردها و راهنماییهای لازم درباره استفاده حسابرس از تاییدیههای برون سازمانی به عنوان یکی از شیوههای کسب شواهد حسابرسی است.
۲. حسابرس باید ضرورت استفاده از تاییدخواهی برون سازمانی را برای کسب شواهد حسابرسی مناسب و کافی به منظور پشتیبانی از برخی ادعاهای مندرج در صورتهای مالی، تعیین کند. حسابرس برای انجام این کار باید اهمیت، سطح برابری خطرهای ذاتی و کنترل، و میزان تاثیر شواهد حاصل از سایر روشهای حسابرسی برنامه ریزی شده را در کاهش خطر حسابرسی مربوط به آن ادعاها، به سطح پایین قابل قبول، مورد توجه قرار دهد.
۳. استاندارد ۵۰۰، مقرر می دارد که میزان قابلیت اعتماد شواهد حسابرسی به منبع و ماهیت آن بستگی دارد. طبق آن بخش، عموماً شواهد حسابرسی بدست آمده از منابع برون سازمانی، قابل اعتمادتر از شواهد حسابرسی درون سازمانی و شواهد حسابرسی کتبی، قابل اعتمادتر از شواهد حسابرسی شفاهی است. از این رو، در نظر گرفتن پاسخهای کتبی به درخواستهای تاییدیه که حسابرس به صورت مستقیم از اشخاص ثالث غیروابسته به واحد مورد رسیدگی دریافت می کند، به تنهایی یا همراه با شواهد حسابرسی گردآوری شده از سایر روشها، ممکن است به کاهش خطر حسابرسی مربوط به ادعاهای مرتبط، به سطح پایین قابل قبولی، کمک کند.
۴. تاییدخواهی برون سازمانی عبارت است از فرایند کسب و ارزیابی شواهد حسابرسی از طریق مکاتبه مستقیم شخص ثالث، در پاسخ به درخواست اطلاعات در باره یک مورد خاص مؤثر بر ادعاهای مدیریت در صورتهای مالی. حسابرس برای تصمیم گیری در مورد میزان استفاده از تاییدخواهی برون سازمانی، ویژگیهای محیط فعالیت واحد مورد رسیدگی و شیوه برخورد پاسخ دهندگان بالقوه را با درخواست تاییدیه مستقیم، مورد توجه قرار می دهد.

۱. استاندارد حسابرسی ۵۰۰، "شواهد حسابرسی"

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

۵. تایید خواهی برون سازمانی اغلب در ارتباط با مانده حسابها و اجزای آنها بکار می‌رود، اما لزوماً به این اقلام محدود نمی‌شود. برای مثال، حسابرس ممکن است درباره شرایط قراردادها یا معاملات واحد مورد رسیدگی با اشخاص ثالث، از آنان تایید خواهی کند. این گونه درخواستهای تاییدیه با هدف تشخیص جزئیات تغییرات احتمالی قراردادها طراحی می‌شود. در نمونه‌های زیر نیز می‌توان از تایید خواهی برون سازمانی استفاده کرد:

الف- مانده‌های حسابهای بانک و سایر اطلاعات مربوط.

ب - مانده‌های حسابهای دریافتی.

پ - موجودیهای مواد و کالای امانی نزد دیگران.

ت - اسناد مالکیت اموال که برای حفاظت یا به‌عنوان وثیقه نزد اشخاص ثالث نگهداری می‌شود.

ث - مانده حساب سرمایه‌گذارها.

ج - اوراق بهادار خریداری شده از طریق کارگزاران بورس که تا تاریخ ترازنامه تحویل گرفته نشده است.

چ - تسهیلات دریافتی از اعتبار دهندگان.

ح - مانده‌های حسابهای پرداختی.

۶. قابلیت اعتماد شواهد کسب شده از طریق تایید خواهی برون سازمانی به‌مواردی از جمله، استفاده حسابرس از روشهای مناسب در طراحی درخواست تاییدیه، اجرای روشهای تایید خواهی برون سازمانی و ارزیابی نتایج حاصل از این روشها بستگی دارد. عوامل مؤثر بر قابلیت اعتماد تاییدیه‌ها شامل موارد زیر است:

الف- کنترلهایی که حسابرس در مورد درخواستهای تاییدیه و پاسخهای دریافتی اعمال می‌کند.

ب- ویژگیهای پاسخ‌دهندگان.

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

پ- هرگونه محدودیت موجود در پاسخها یا تحمیل شده توسط مدیریت واحد مورد رسیدگی.

ارتباط روشهای تاییدخواهی برون سازمانی با برآوردهای حسابرس از خطرهای ذاتی و کنترل بندهای ۱۸ تا ۲۸ استاندارد ۲۰۰، خطر حسابرسی و ارتباط بین اجزای آن (خطر ذاتی، خطر کنترل و خطر عدم کشف) را توضیح می دهد. استاندارد یاد شده و استانداردهای ۳۱۵ و ۳۳۰، فرایند برآورد خطرهای ذاتی و کنترل را به منظور تعیین ماهیت، زمانبندی اجرا و حدود آزمونهای محتوا برای کاهش خطر عدم کشف و در نتیجه، کاهش خطر حسابرسی به سطحی قابل قبول، شرح می دهد.

۸. براساس استانداردهای ۲۰۰ و ۳۳۰ ماهیت و میزان شواهدی که باید از اجرای آزمونهای محتوا بدست آید، به برآورد خطرهای ذاتی و کنترل بستگی دارد. در هر صورت، سطح برآوردی خطرهای ذاتی و کنترل نمی تواند به حدی پایین باشد که به اجرای آزمون محتوا نیاز نباشد. این آزمونهای محتوا می تواند شامل استفاده از تاییدخواهی برون سازمانی برای ادعاهای خاص مندرج در صورتهای مالی باشد.

۹. براساس بند ۲۸ استاندارد ۲۰۰، هرچه برآورد خطرهای ذاتی و کنترل بالاتر باشد، حسابرس باید شواهد حسابرسی بیشتری را با اجرای آزمونهای محتوا بدست آورد. در نتیجه، هرچه سطح برآوردی خطرهای ذاتی و کنترل افزایش می یابد، حسابرس آزمونهای محتوا را چنان طراحی می کند که شواهد بیشتر یا متقاعدکننده تری را درباره یک ادعای مندرج در صورتهای مالی بدست آورد. در این گونه موارد، استفاده از روشهای تاییدخواهی ممکن است در تهیه شواهد حسابرسی مناسب و کافی، مؤثر باشد.

۲. استاندارد حسابرسی ۲۰۰، "هدف و اصول کلی حسابرسی صورتهای مالی"

۳. استاندارد حسابرسی ۳۱۵، "شناخت واحد مورد رسیدگی و محیط آن و برآورد خطرهای تحریف بااهمیت"

۴. استاندارد حسابرسی ۳۳۰، "روشهای حسابرسی در برخورد با خطرهای برآوردی"

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

۱۰. هرچه سطح برآوردی خطرهای ذاتی و کنترل پایتتر باشد، حسابرس برای نتیجه‌گیری درباره یک ادعای مندرج در صورت‌های مالی، نیاز کمتری به کسب اطمینان از طریق اجرای آزمونهای محتوا دارد. برای مثال، واحد مورد رسیدگی ممکن است وامی گرفته باشد که طبق جدول زمانبندی مورد توافق، بازپرداخت می‌شود و حسابرس در سالهای پیش در مورد شرایط وام، تاییدیه دریافت کرده است. چنانچه سایر اقدامات انجام شده حسابرس (شامل آزمون کنترل‌های لازم) نشان دهد که شرایط وام تغییر نکرده است و خطرهای ذاتی و کنترل مربوط به مانده وام در سطح پایین برآورد شود، حسابرس ممکن است به جای تایید خواهی مستقیم و دوباره از وام‌دهنده، آزمونهای محتوا را به آزمون جزییات پرداختهای انجام شده در این ارتباط، محدود کند.

۱۱. معاملات غیرعادی یا پیچیده ممکن است در مقایسه با معاملات ساده، از خطر ذاتی یا خطر کنترل بالاتری برخوردار باشد. چنانچه واحد مورد رسیدگی معامله‌ای غیرعادی یا پیچیده انجام دهد و سطح خطرهای ذاتی و کنترل آن بالا برآورد شود، حسابرس علاوه بر رسیدگی به مستندات موجود در واحد مورد رسیدگی، دریافت تاییدیه از طرف‌های معامله درباره شرایط معامله را نیز در نظر گیرد.

ادعاهای مشمول تایید خواهی برون سازمانی

۱۲. استاندارد ۵۰۰، ادعاهای مدیریت را در صورت‌های مالی تحت عناوین وجود، حقوق مالکانه و تعهدات، وقوع، کامل بودن، ارزشیابی، اندازه‌گیری و ارائه و افشا گروه‌بندی کرده است. گرچه تاییدیه‌های برون سازمانی می‌تواند شواهد حسابرسی را درباره این ادعاها فراهم نماید، اما توانایی یک تاییدیه برون سازمانی در تهیه شواهد درباره هر ادعای خاص مندرج در صورت‌های مالی، فرق می‌کند.

۱۳. تایید خواهی برون سازمانی در مورد یک حساب دریافتنی، شواهدی قوی را درباره ادعای "وجود" مانده حساب در یک تاریخ مشخص، فراهم می‌کند. تایید خواهی همچنین،

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

شواهدی را درباره عملکرد روشهای انقطاع زمانی اجرا شده توسط حسابرس بدست می‌دهد. اما، چنین تاییدخواهی معمولاً همه شواهد حسابرسی لازم را برای ادعای "ارزشیابی" فراهم نمی‌کند؛ زیرا، درخواست از بدهکار برای تایید جزئیات مربوط به توانایی وی در پرداخت مانده حساب، امکان‌پذیر نیست.

۱۴. به همین ترتیب، تاییدخواهی برون سازمانی در مورد کالای امانی نزد دیگران، احتمالاً شواهدی قوی در پشتیبانی از ادعاهای "وجود" و "حقوق مالکانه و تعهدات" بدست می‌دهد، اماممکن است شواهدی در پشتیبانی از ادعای "ارزشیابی" فراهم نکند.

۱۵. هدف حسابرس از انتخاب اطلاعات برای تاییدخواهی نیز برمربوط بودن تاییدخواهی برون سازمانی برای حسابرسی یک ادعای خاص مندرج در صورتهای مالی، اثر می‌گذارد. برای مثال، در حسابرسی ادعای "کامل بودن" حسابهای پرداختی، حسابرس به دنبال شواهدی است که نشان دهد هیچ بدهی ثبت نشده بااهمیتی وجود ندارد. ازاین‌رو، ارسال درخواست تاییدیه برای تامین‌کنندگان اصلی مواد اولیه واحد مورد رسیدگی، به منظور ارائه مستقیم نسخه‌ای از صورتحسابهای آنان به حسابرس، علیرغم نبود مانده طبق سوابق حسابداری، معمولاً برای کشف بدهیهای ثبت نشده، مؤثرتر از انتخاب حسابها برای تاییدخواهی بر مبنای مانده‌های بزرگتر حسابهای پرداختی است.

۱۶. چنانچه از طریق تاییدخواهی، شواهد کافی و مناسب درباره ادعاهای مورد نظر کسب نشود، حسابرس سایر روشها را به‌عنوان مکمل یا جایگزین تاییدخواهی، مورد توجه قرار می‌دهد.

طراحی درخواست تاییدیه برون سازمانی

۱۷. حسابرس باید درخواستهای تاییدیه برون سازمانی را متناسب با هدف خاص حسابرسی طراحی کند. حسابرس هنگام طراحی درخواست تاییدیه، ادعاهای مورد نظر و عوامل احتمالی مؤثر بر قابلیت اعتماد تاییدخواهی را مورد توجه قرار می‌دهد. عواملی مانند شکل درخواست تاییدیه برون سازمانی، تجارب قبلی حاصل از حسابرسی واحد

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

مورد رسیدگی یا حسابرسیهای مشابه، ماهیت اطلاعات مورد درخواست و ویژگیهای پاسخ دهندگان مورد نظر، بر طراحی درخواستها اثر می‌گذارد؛ زیرا، این عوامل بر قابلیت اعتماد شواهد کسب شده از طریق روشهای تایید خواهی برون سازمانی، اثری مستقیم دارد.

۱۸. حسابرس همچنین، نوع اطلاعاتی را که پاسخ دهندگان به آسانی می‌توانند تایید کنند، در طراحی درخواست تاییدیه در نظر می‌گیرد؛ زیرا، این امر ممکن است بر میزان پاسخها و ماهیت شواهد کسب شده اثر گذارد. برای مثال، سیستم‌های حسابداری برخی از پاسخ دهندگان ممکن است به گونه‌ای باشد که تایید تک‌تک معاملات به جای کل مانده حسابها را تسهیل کند. علاوه بر این، پاسخ دهندگان ممکن است همیشه امکان تایید برخی از انواع اطلاعات، مانند کل مانده حساب را نداشته باشند، اما بتوانند مبالغ فاکتورهای تشکیل دهنده کل مانده را تایید نمایند.

۱۹. درخواستهای تاییدیه معمولاً شامل مجوز مدیریت به پاسخ دهندگان به منظور افشای اطلاعات برای حسابرس است. پاسخ دهندگان ممکن است در پاسخ دادن به درخواستهایی که دارای مجوز مدیریت است، تمایل بیشتری داشته باشند و گاه ممکن است در صورت نبود مجوز مدیریت، قادر به پاسخ دادن نباشند.

استفاده از تاییدیه‌های مثبت و منفی

۲۰. حسابرس می‌تواند از درخواستهای تاییدیه مثبت یا منفی یا ترکیبی از هر دو استفاده کند.

۲۱. درخواست تاییدیه مثبت، از پاسخ دهنده می‌خواهد که در هر صورت با اعلام موافقت نسبت به اطلاعات داده شده یا با تکمیل اطلاعات درخواستی، به حسابرس پاسخ دهد. معمولاً انتظار می‌رود پاسخ به درخواستهای تاییدیه مثبت، شواهد حسابرسی قابل اعتمادی را فراهم کند. اما، این خطر نیز وجود دارد که پاسخ دهنده‌ای ممکن است بدون بررسی درستی اطلاعات، پاسخ دهد. حسابرس معمولاً نمی‌تواند وقوع این مورد را کشف کند.

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

اما، حسابرس می‌تواند با استفاده از درخواست تاییدیه مثبت بدون مبلغ یا سایر اطلاعات و درخواست از پاسخ‌دهنده برای درج مبلغ یا ارائه سایر اطلاعات، این خطر را کاهش دهد. از سوی دیگر، استفاده از این نوع درخواست تاییدیه ممکن است به دلیل نیاز به صرف زمان بیشتر توسط پاسخ‌دهندگان، به کاهش تعداد پاسخها بینجامد.

۲۲. درخواست تاییدیه منفی از پاسخ‌دهنده می‌خواهد تنها در صورتی پاسخ دهد که بااطلاعات ارائه‌شده در درخواست تاییدیه، موافق نباشد. اما، در صورت دریافت نکردن پاسخ درخواست تاییدیه منفی، حسابرس می‌داند که هیچ شواهد روشنی درباره این که اشخاص ثالث مورد نظر، درخواست تاییدیه را دریافت و درستی اطلاعات مندرج در آن را تایید کرده‌اند، در اختیار ندارد. از این رو، معمولاً استفاده از درخواست تاییدیه منفی شواهدی با قابلیت اعتماد کمتر از درخواست تاییدیه مثبت فراهم می‌کند و حسابرس اجرای سایر آزمونهای محتوا را به عنوان مکمل استفاده از تاییدیه منفی، مورد توجه قرار می‌دهد.

۲۳. درخواست تاییدیه منفی در مواردی می‌تواند برای کاهش خطر حسابرسی به سطحی قابل قبول بکار رود که همه شرایط زیر برقرار باشد:

- الف- پایین بودن سطح برآوردی خطرهای ذاتی و کنترل.
- ب- وجود تعداد زیادی از مانده‌های کوچک.
- پ- مورد انتظار نبودن وجود اشتباهات به تعداد زیاد.
- ت- نبود دلیلی برای حسابرس دال بر بی توجهی پاسخ‌دهندگان به این گونه درخواستها.

۲۴. ترکیبی از تاییدیه‌های مثبت و منفی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، در مواردی که مبلغ کل مانده حسابهای دریافتی از تعداد زیادی مانده‌های کوچک و تعداد اندکی مانده‌های بزرگ تشکیل شده باشد، حسابرس ممکن است به این نتیجه برسد که استفاده از درخواست تاییدیه مثبت در مورد تمام یا نمونه‌ای از مانده‌های بزرگ و درخواست تاییدیه منفی در مورد نمونه‌ای از مانده‌های کوچک، مناسب است.

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

درخواستهای مدیریت

۲۵. در مواردی که حسابرس درصدد تاییدخواهی در مورد برخی مانده‌ها یا سایر اطلاعات باشد و مدیریت از حسابرس بخواهد چنین اقدامی را انجام ندهد، حسابرس باید وجود دلایل معتبر برای چنین درخواستی را مورد توجه قرار دهد و برای پشتیبانی از درستی درخواست مدیریت، شواهدی کسب کند. اگر حسابرس با درخواست مدیریت در مورد عدم استفاده از تاییدخواهی برون سازمانی درباره موضوع خاصی موافق باشد باید روشهای جایگزین را برای کسب شواهد مناسب و کافی درباره آن موضوع، اجرا کند.

۲۶. چنانچه حسابرس نسبت به درستی درخواست مدیریت متقاعد نشود و از کاربرد تاییدخواهی نیز منع گردد، محدودیت در دامنه رسیدگی ایجاد می‌شود و باید اثر احتمالی آن را بر گزارش خود، مورد توجه قرار دهد.

۲۷. حسابرس دلایل ارائه شده توسط مدیریت را با تردید حرفه‌ای بررسی می‌کند و تاثیر چنین درخواستی را بر صداقت مدیریت، مورد توجه قرار می‌دهد. حسابرس این امر را در نظر می‌گیرد که درخواست مدیریت ممکن است نشان‌دهنده احتمال وجود تقلب یا اشتباه باشد. چنانچه حسابرس براین باور باشد که تقلب یا اشتباهی وجود دارد باید رهنمود استاندارد ۲۴۰، را بکار گیرد. حسابرس همچنین، روشهای جایگزین را که می‌تواند شواهد مناسب و کافی درباره آن موضوع فراهم کند، مورد توجه قرار می‌دهد.

ویژگیهای پاسخ‌دهندگان

۲۸. قابلیت اعتماد شواهد کسب شده از طریق تاییدخواهی، تحت تاثیر صلاحیت، استقلال، اختیار پاسخ‌دهی، آگاهی از موضوع مورد تاییدخواهی و بیطرفی پاسخ‌دهنده قرار دارد. به این دلیل، حسابرس تلاش می‌کند، در صورت امکان، نسبت به درخواست تاییدیه از شخص مناسب، اطمینان حاصل کند. برای مثال، در مورد تاییدخواهی درباره تعویق

۵. استاندارد حسابرسی ۲۴۰، "مسئولیت حسابرس در ارتباط با تقلب و اشتباه، در حسابرسی صورتهای مالی"

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

پرداخت اقساط یک بدهی بلندمدت، حسابرس درخواست را برای مقامی ارسال می‌کند که درباره شرایط تعویق پرداخت اقساط، آگاهی دارد و مجاز به ارائه اطلاعات می‌باشد.

۲۹. حسابرس همچنین، به این موضوع توجه می‌کند که برخی اشخاص ممکن است پاسخهای بیطرفانه به درخواست تاییدیه ندهند. اطلاعات درباره صلاحیت، آگاهی، انگیزه، توانایی یا تمایل پاسخ‌دهندگان به پاسخ‌دهی، می‌تواند مورد توجه حسابرس قرار گیرد. حسابرس اثر چنین اطلاعاتی را بر طراحی درخواست تاییدیه و ارزیابی نتایج آن، شامل تعیین لزوم بکارگیری روشهای اضافی، در نظر می‌گیرد. حسابرس همچنین، به این موضوع توجه می‌کند که آیا مبنای کافی برای این نتیجه‌گیری وجود دارد که درخواست تاییدیه برای پاسخ‌دهنده‌ای ارسال شده است که حسابرس انتظار دارد پاسخ وی شواهد مناسب و کافی را فراهم کند. برای مثال، حسابرس ممکن است با معاملات غیرعادی و عمده در پایان سال مواجه شود که اثر بااهمیتی بر صورتهای مالی دارد و مربوط به معاملات انجام‌شده با شخص ثالثی باشد که از نظر اقتصادی، وابسته به واحد مورد رسیدگی است. در چنین شرایطی، حسابرس امکان این که شخص ثالث، انگیزه‌ای برای ارائه پاسخ نادرست داشته باشد را مورد توجه قرار می‌دهد.

فرایند تایید خواهی برون سازمانی

۳۰. حسابرس هنگام اجرای روشهای تایید خواهی باید بر فرایند انتخاب اشخاص برای ارسال درخواست تاییدیه، تهیه و ارسال درخواستهای تاییدیه و دریافت پاسخهای مربوط، کنترل داشته باشد. به منظور به حداقل رساندن این احتمال که نتایج فرایند تایید خواهی، به دلیل مداخله و دستکاری درخواستهای تاییدیه یا پاسخها جانبدارانه شود باید بر مکاتبات بین دریافت‌کنندگان مورد نظر و حسابرس، کنترل اعمال شود. حسابرس باید اطمینان حاصل کند که درخواستهای تاییدیه راسا توسط وی و به‌نشانی صحیح ارسال و از پاسخ‌دهندگان درخواست شده که کلیه پاسخها مستقیما به آدرس حسابرس ارسال شود. حسابرس باید توجه کند که پاسخها توسط پاسخ‌دهندگان مورد نظر ارسال شده باشد.

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

عدم پاسخ به درخواست تاییدیه مثبت

۳۱. در مواردی که پاسخ درخواست تاییدیه مثبت دریافت نشود، حسابرس باید روشهای جایگزین را اجرا کند. روشهای حسابرسی جایگزین باید به گونه‌ای باشد که شواهد لازم را درباره ادعاهای صورتهای مالی که درخواست تاییدیه به منظور تامین آنها ارسال شده بود، فراهم کند.

۳۲. در مواردی که پاسخی دریافت نمی‌شود، حسابرس معمولاً با ارسال نامه یادآوری از طریق واحد مورد رسیدگی، دریافت پاسخ را پیگیری می‌کند. چنانچه پاسخی دریافت نشود، حسابرس از روشهای حسابرسی جایگزین استفاده می‌کند. ماهیت روشهای جایگزین بر حسب نوع حساب و ادعای مورد نظر، متفاوت است. در بررسی حسابهای دریافتی، روشهای جایگزین ممکن است شامل بررسی دریافتهای نقدی بعدی، بررسی مدارک حمل یا سایر مدارک واحد مورد رسیدگی به منظور کسب شواهد در مورد ادعای "وجود" و آزمون انقطاع زمانی فروش برای کسب شواهد درباره ادعای "کامل بودن" باشد. در بررسی حسابهای پرداختی، روشهای جایگزین ممکن است شامل بررسی پرداختهای نقدی بعدی یا مکاتبه با اشخاص ثالث به منظور گردآوری شواهد در مورد ادعای "وجود" و بررسی مدارک دیگری مانند رسیدهای کالای دریافتی به منظور گردآوری شواهد درباره ادعای "کامل بودن" باشد.

قابلیت اعتماد پاسخهای دریافتی

۳۳. حسابرس وجود هر نوع نشانه‌ای را که تاییدیه‌های دریافتی ممکن است قابل اعتماد نباشد، مورد توجه قرار می‌دهد. حسابرس اعتبار پاسخ را بررسی و روشهایی را برای رفع هرگونه تردید اجرا می‌کند. حسابرس ممکن است برای اثبات منبع و محتوای پاسخ، با فرستنده مورد نظر تماس تلفنی بگیرد. با استفاده روزافزون از فناوری، حسابرس اعتبار منبع پاسخهای دریافتی به شکل الکترونیکی (برای مثال، دورنگار یا نامه الکترونیکی) را بررسی

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

می‌کند. درچنین مواردی حسابرس از فرستنده مورد نظر می‌خواهد که تاییدیه اصلی را مستقیماً برای وی ارسال کند.

دلایل و فراوانی مغایرتها

۳۴. چنانچه حسابرس به این نتیجه برسد که فرایند تایید خواهی و روشهای جایگزین، شواهد حسابرسی مناسب و کافی را درمورد یک ادعا فراهم نکرده است باید روشهای بیشتری را برای کسب شواهد حسابرسی مناسب و کافی اجرا کند.

حسابرس برای نتیجه‌گیری، موارد زیر را ارزیابی می‌کند:

الف- قابلیت اعتماد تاییدیه‌ها و روشهای جایگزین.

ب - ماهیت هر گونه مغایرت، شامل آثار کمی و کیفی آن.

پ - شواهد فراهم شده از طریق روشهای جایگزین.

حسابرس بر مبنای این ارزیابی، نیاز به روشهای حسابرسی بیشتر را برای کسب شواهد حسابرسی مناسب و کافی تعیین می‌کند.

۳۵. حسابرس همچنین، دلایل و فراوانی مغایرتهای گزارش شده توسط پاسخ‌دهندگان را مورد توجه قرار می‌دهد. مغایرت ممکن است نشان‌دهنده تحریف در سوابق حسابداری واحد مورد رسیدگی باشد که در این حالت، حسابرس دلایل تحریف را تعیین و اهمیت اثر آن را بر صورتهای مالی، ارزیابی می‌کند. چنانچه مغایرت نشانه یک تحریف باشد، حسابرس ماهیت، زمانبندی اجرا و حدود روشهای حسابرسی لازم را برای فراهم کردن شواهد مورد نیاز، دوباره بررسی می‌کند.

ارزیابی نتایج فرایند تایید خواهی

۳۶. حسابرس باید این موضوع را که نتایج فرایند تایید خواهی برون سازمانی، همراه با نتایج حاصل از سایر روشهای اجرا شده، شواهد حسابرسی مناسب و کافی درباره ادعاهای

استاندارد حسابرسی ۵۰۵

تایید خواهی برون سازمانی

(تجدید نظر شده ۱۳۸۳)

مورد حسابرسی فراهم کرده است، ارزیابی کند. حسابرس برای این ارزیابی رهنمودهای ارائه شده در استاندارد ۵۳۰، را مورد توجه قرار می دهد.

تایید خواهی برون سازمانی پیش از پایان سال مالی

۳۷. در مواردی که حسابرس از تایید خواهی در تاریخی پیش از تاریخ ترازنامه به منظور کسب شواهد برای پشتیبانی از یک ادعای مرتبط با صورتهای مالی استفاده می کند، شواهد حسابرسی مناسب و کافی دال بر نبود تحریف بااهمیت در معاملات مربوط به آن ادعا را تا تاریخ تایید خواهی، کسب می کند. در عمل، هنگامی که سطح خطرهای ذاتی و کنترل پایتتر از حد بالا برآورد شده است، حسابرس ممکن است تصمیم بگیرد پیش از پایان دوره مالی تایید خواهی کند. برای مثال، هنگامی که حسابرسی قرار است در مدت کوتاهی پس از تاریخ ترازنامه به پایان برسد. همانند کلیه کارهایی که پیش از پایان سال مالی انجام می شود، حسابرس لزوم کسب شواهد حسابرسی بیشتر را درباره دوره باقیمانده، مورد توجه قرار می دهد.

تاریخ اجرا

۳۸. این استاندارد برای حسابرسی صورتهای مالی که دوره مالی آن از اول فروردین ۱۳۸۳ و پس از آن می باشد، لازم الاجراست.

۶. استاندارد حسابرسی ۵۳۰، "نمونه گیری در حسابرسی و سایر روشهای انتخاب اقلام برای آزمون"